

XIX asrning ikkinchi yarmida Namangan uyezdida joriy etilgan sud-huquq tizimi Rossiya imoeriyasining mintaqadagi siyosiy va ma’muriy strategiyasining ajralmas qismi bo’ldi. Bu tizim orqali imperiya mahalliy jamiyatni nazorat qilish, ularning siyosiy-huquqiy erkinliklarini chegaralash hamda rus qonunlarini singdirishga intildi. Shu bilan birga, xalq sudlarining faoliyatini saqlab qolish orqali mahalliy aholining ehtiyojlarini ham qisman hisobga olishga majbur bo’ldi. Natijada, ikki xil huquqiy tizim – rus imperiyasi qonunlari va xalq sudlari o’rtasidagi muvozanat yuzaga kelib, bu jarayon o’lkadagi ijtimoiy-siyosiy munosabatlarga murakkab ta’sir ko’rsatdi.

ADABIYOTLAR RO’YXATI

1. Положение об управление Туркестанского края, Том 2, часть 2. – Санкт-Петербург,: 1886 г –с 52
2. Обзор Ферганской области за 1887 год. –Новый Маргелан.: Типография Ферганского областного правления, 1889 г. –с 78
3. Русский туркестан. 1898, 30 октября, №16.
4. Тиллабоев С. Б. XIX аср охири -XX аср бошларида Туркистон ўлкасининг Маъмурий Худудий бошқарув тизими ва унда махаллий аҳоли вакиларининг иштроки (Фарғона вилояти мисолида)
5. Всеподнейший отчет 1889 -1895. –С 63

TURIZMDA RAQAMLI TA’LIM VA INNOVATSIYALAR: ILM-FAN VA TEXNOLOGIYA MARKAZIDA YANGI PARADIGMA

Turg’unboyeva Nuriza Erkin qizi
Qo’qon universiteti turizm yo’nalishi talabasi
Email: nurizaturgunboyeva@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu tezisdan raqamli ta’lim va innovatsiyalar turizm tadqiqotlari va kasbiy tayyorgarlikni qanday o’zgartirayotgani, shuningdek, ularning Industry 4.0 talablariga moslashuvini ta’riflanadi. E-learning platformalari, virtual va kengaytirilgan haqiqat (VR/AR), katta ma’lumotlar tahlili (Big Data) va sun’iy intellekt (AI) kabi vositalar turizm kompetensiyalarini rivojlantirishdagi ahamiyati ko’rsatib o’tiladi.

Kalit so’zlar: turizm, raqamli ta’lim, innovatsiyalar.

DIGITAL EDUCATION AND INNOVATIONS IN TOURISM: A NEW PARADIGM AT THE CENTER OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

Turg’unboyeva Nuriza Erkin qizi
Tourism student, Kokand University
Email: nurizaturgunboyeva@gmail.com

Abstract: This thesis explores how digital education and innovations are transforming tourism research and professional training, as well as their adaptation to Industry 4.0 requirements. The significance of tools such as e-learning platforms, virtual and augmented reality (VR/AR), big data analytics, and artificial intelligence (AI) in developing tourism competencies is highlighted.

Keywords: tourism, digital education, innovations.

ЦИФРОВОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИИ В ТУРИЗМЕ: НОВАЯ ПАРАДИГМА В ЦЕНТРЕ НАУКИ И ТЕХНОЛОГИЙ

Тургунбоева Нуриза Эркин кызы
Студентка направления туризм, Университет Коканда
Email: nurizaturgunboyeva@gmail.com

Аннотация: В данной диссертации рассматривается, как цифровое обучение и инновации изменяют исследования в сфере туризма и профессиональную подготовку, а также их адаптация к требованиям Индустрии 4.0. Показана роль таких инструментов, как платформы электронного

обучения, виртуальная и дополненная реальность (VR/AR), анализ больших данных (Big Data) и искусственный интеллект (AI) в развитии туристических компетенций.

Ключевые слова: туризм, цифровое обучение, инновации.

Turizm sektori raqamli transformatsiya va texnologik innovatsiyalar tufayli misli ko‘rilmagan o‘zgarishlar bilan yuzlashmoqda. An’anaviy turizm ta’limi asosan auditoriya darsi va amaliy stajirovkaga tayanardi, ammo bugungi raqamli muhitda mutaxassislar tayyorlash uchun bu yetarli emas. Wu va boshq. (2024) ta’kidlaganidek, aqlli turizm rivojlanishi raqamli vositalar, ma’lumotlarni tahlil qilish va texnologiyalar yordamida mijoz bilan samarali ishlashni talab qiladi [2]. Turizm raqamli ta’lim e-learning platformalari, virtual sinflar va aralash (blended) ta’limni o‘z ichiga oladi. Ayrish joizki MOOC (Massive Open Online Courses) xalqaro turizm bilimlari va ko‘nikmalariga kirish imkonini beradi, geografik chegaralarni yo‘q qiladi. Virtual reallik (VR) va simulyatsiyalar talabalarni mehmonxona boshqaruvi, aeroport operatsiyalari yoki madaniy meros turlarida amaliy tajriba bilan ta’minlaydi. Adeyinka-Ojo (2020) ta’kidlaganidek, raqamli savodxonlik onlayn kommunikatsiya, ma’lumotlarni boshqarish va raqamli marketing ko‘nikmalari - turizm va mehmondo‘stlik sohasida ishga joylashish uchun muhim hisoblanadi. [1]

Sun’iy intellekt (AI), Internet narsalar (IoT) va katta ma’lumotlar tahlili (Big Data) turizm iste’molchilarining xatti-harakatlarini oldindan bashorat qilish va shaxsiy xizmatlar yaratishda yordam beradi. Kompetensiyaga asoslangan o‘quv dasturlarida ushbu texnologiyalar integratsiya qilinadi. Masalan, AI yordamida talabalar sayohat tendensiyalarini tahlil qilish, mehmonxonalarda resurslarni optimallashtirish yoki barqaror turizm yechimlarini yaratishni o‘rganadilar. Hall va Williams (2020) qayd etganidek, turizmdagi innovatsiya faqat texnologiyani qo‘llashdan iborat emas, balki bilim yaratish, raqamli ekotizimlar va innovatsion pedagogik usullarni o‘z ichiga oladi [3]. Ilmiy-ta’lim markazlari ushbu yangi paradigmada muhim rol o‘ynaydi. Ular sanoat bilan hamkorlikni rivojlantiradi, amaliy tadqiqotlarni qo‘llab-quvvatlaydi va zamonaviy raqamli infratuzilmaga kirish imkonini beradi. Shuningdek, o‘qituvchilar uchun uzluksiz kasbiy rivojlanish dasturlarini ishlab chiqish zarur. Raqamli tengsizlik, texnologiya tez eskirishi va barqaror turizm prinsiplari bilan uyg‘unlashuv kabi muammolar mavjud. Dziřac va boshq. (2025) ma’lumotiga ko‘ra, Yevropa Ittifoqi tashabbuslari raqamli ta’lim va innovatsiyalarni birlashtirib, turizmning raqobatbardoshligini oshirishda muvaffaqiyatli natijalarga erishgan [4].

Raqamli ta’lim va innovatsiyalarni samarali integratsiya qilish uchun uch asosiy yo‘nalish mavjud. Birinchisi, raqamli infratuzilma va vositalar bo‘lib, unga e-learning platformalari, virtual va kengaytirilgan reallik (VR/AR) texnologiyalari, simulyatsion dasturlar va turli tahlil vositalari kiradi. Bu vositalar o‘quv jarayonini interaktiv va samarali qilishga xizmat qiladi. Ikkinchisi, o‘quv dasturi va pedagogika bo‘lib, u kompetensiyaga asoslangan, aralash va tajribaga yo‘naltirilgan ta’limni ta’minlaydi, bu esa talabalarni amaliyotga tayyorlashda muhim rol o‘ynaydi. Uchinchisi esa sanoat va ilmiy hamkorliklarni rivojlantirish bo‘lib, turizm biznesi, innovatsion markazlar va davlat idoralari bilan yaqin integratsiyani nazarda tutadi. Ushbu yondashuv orqali bitiruvchilar nafaqat raqamli savodxonlikka ega bo‘ladi, balki real turizm muhitida innovatsion yechimlarni amaliyotga tatbiq etish imkoniyatiga ega bo‘lib, sektor raqobatbardoshligini oshiradi va ilmiy-texnologik taraqqiyotga hissa qo‘shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Adeyinka-Ojo, S. (2020). Hospitality and tourism education in an emerging digital era: digital literacy and employability skills. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 12(2), 113-125.
2. Wu, W., Xu, C., Zhao, M., Li, X., & Law, R. (2024). Digital Tourism and Smart Development: State-of-the-Art Review. *Sustainability*, 16(23), 10382.
3. Hall, C. M., & Williams, A. M. (2020). *Tourism and Innovation* (2nd ed.). Routledge.
4. Dziřac, S., Simut, R., Badulescu, D., Simut, C., & Badulescu, A. (2025). The role of education and digitalization in tourism development: evidence for the European Union. *Technological and Economic Development of Economy*, 31(4), 1181–1205.

DORIVOR MAYDA GULLI TOG’ RAYHON (ORIGANUM TYTTANTHUM G.) XOM- ASHYOSINING FITOKIMYEVY TARQIBI VA FARMAKOLOGIK AHAMIYATI

Boboyeva Xurshida Burxonovna

Samarqand davlat veterinariya mediyasini, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti.